

Siyâset-i âliye-i İslâmiye

Bediüzzaman Hazretleri "Benim hakîkî vazîfem, neşr-i esrâr-ı Kur'âniyedir."1 der ve "Bu memleketle, hamiyet-i İslâmiye noktasından alâkadarım."2 tesbitini aktarır.

Bu vazîfedârlık ise "Evet, bu zamanda hem imân ve din, hem hayat-ı içtimâî ve şerîat, hem hukuk-u âmme ve siyâset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli bir müceddid ister."3 şeklindedir. "Diğer yandan Şam'da allâmelere, siyâset-i İslâmiye noktasında en keskin ve isabetli görüş ve teşhislerle Müslümanların terakki ve kemalâtının esaslarını tesbit edip üç yüz elli milyon Müslümanın saadetinin fecr-i sadıkını haber veriyordu."4

O halde âlem-i İslâm'ın müstakil bir siyâset-i İslâmiyeyi ta'kib etmesi için, yaşadıkları bu ahirzaman asrında içtimâî ve siyâsî hastalıklarının ilâcını bir tıp fakültesi hükmünde, hayat-ı içtimâiyemize eczahane-i Kur'âniye'den alınan dersleri tiryak misal istimal etmeleri gerekmektedir. Risâle-i Nur'da tesbit edilen hastalıklara çare olacak olan tedâvî yollarına bigâne kalınmamalıdır.

Bediüzzaman Hazretleri bizim kanâatimiz ve çok delillerle müceddid-i ahirzamandır. Müceddid-i ahirzaman olan bir Zatın ahirzamanda muntazır kalınan ve asırlardır ümmetin beklediği Mehdi-i Âzam unvanına sahip olması zaruretinden dolayı; siyâset âleminde, diyanet âleminde, saltanat âleminde, cihad âleminde ve hayatın bütün alanlarında vazifeli olduğu bilinmektedir.5 Bu cihetle Bediüzzaman Hazretleri "İslâm'ın hayat-ı içtimâiyesiyle" de münasebattâr ve o alandan da vazifelidir.6 Ümmetin ve insanlığın içtimâî ve siyâsî hayatına taalluk eden noktaları Kur'ân ve sünnetten ortaya koymuştur.

Bediüzzaman Hazretleri bu vazifeyi hem Eski Saîd devresinde, hem de 1949'dan sonraki Üçüncü Saîd 7 Devresinde

yapmış ve “Vatan ve millet ve din namına mükellef olduğum büyük bir vazifeyi, dünyaya bakmadığım için yapmadığımdan, hakikat noktasında affolunmaz bir suç olduğuna ve bilmemek bana bir özür teşkil edemediğine, şimdi bu Afyon hapsinde kanâatim geldi.”⁸ diyerek “Vatan ve millet ve din namına mükellef olduğu” içtimâî ve siyâsî vazifenin de yapılması zaruretini dile getirmiştir. Böylece Eski Saîd Dönemi’nden sonra Üçüncü Saîd Dönemi’nde de siyâsete bakma zaruretini Emirdağ Lâhikası-II mektuplarının birisinde şöyle ifade etmiştir. “Biz Kur’ân hizmetkârları ve Nurcular, evvelki iki cereyana karşı daima Kur’ân hakikatlerini muhafazaya çalışmışız. Mümkün olduğu kadar dünyaya ve siyâsete bakmamaya mesleğimiz bizi mecbur ediyormuş. Şimdi mecburiyetle bakmaya lüzum oldu.”⁹

Şimdi hakikat-i hâl böyle iken Risâle-i Nur bizim hem itikâdî, hem îmânî, hem İslâmî, hem de içtimâî ve siyâsî bütün ihtiyaçlarımıza cevap verecek durumda ve konumda bir eserdir. Bediüzzaman Hazretleri Kur’ân ve sünnetten dinin ruh-u aslîsini muhafaza ederek yeni izah ve ikna yollarıyla müceddidlik vazifesini bihakkın deruhte etmiştir.

Bu cihetle Risâle-i Nur Külliyyatı özelde ümmetin, genelde ise insanlığın ihtiyacı olan bütün suallerine cevap verecek eserler durumundadır. Risâle-i Nur eserleri bizim itikâdî, îmânî, İslâmî suallerimize cevap verdiği halde; akıl, kalb ve ruhumuzun ihtiyacı olan müşkülleri cevaplayıp, içtimâî ve siyâsî suallerimize cevap vermez ise, o zaman Bediüzzaman Hazretleri’nin müceddid-i ahirzaman olma hususiyeti tartışılmaya başlar. Hâlbuki Bediüzzaman Hazretleri “Evet, Risâletü’n-Nur, size mükemmel bir me’haz olabilir.”¹⁰ “Hakaik-ı âliye-i îmâniyeyi tamamıyla Risâle-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok.”¹¹ “Risâletü’n-Nur, hakaik-ı İslâmiyeye dair ihtiyaçlara kâfi geliyor; başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor.”¹² “Çok emarelerle anlamışız ki, bu ulûm-i îmâniyedeki fetva vazifesiyle tavzif edilmişiz”¹³ demektedir.

Öyleyse Risâle-i Nur Külliyyatı bir bütün olarak ele alındığında ihtiyaçlarımıza cevap verecek mahiyette eserlerdir. “Yalnız bazen izah ve tafsile muhtaç kalmış.”¹⁴ diyen Üstad “Sizin vazifeniz devam ediyor.”¹⁵ diyerek Risâle-i Nur’un müteferrik yerlerine dağıtılmış meselelerin bir araya getirilmesi vazifesini “Risâle-i Nur, benim gibi âciz ve ihtiyâr ve zaif bir bîçareye bedel, genç, kuvvetli çok Saîd’leri içinizde bulmuş ve bulacak”¹⁶ diyerek yapmamız gereken şerh, izah, tanzim vb vazifelerin devam etmesi gerektiğini söylemiştir. Bizler de bu vazife gereğince Risâle-i Nur’un müteferrik yerlerine derc edilen siyâsî ve içtimâî mevzuları da toparlayarak İslâm’ın yüksek siyâseti olan siyâset-i âliye-i İslâmiye prensiplerini ümmetin önüne koymaya çalışmalıyız.

İslâm’ın yüksek siyasetini de asrımızın gündemine taşıyan Bediüzzaman Hazretleri müceddid-i ahirzaman olarak “Siyâset-i âliye-i İslâmiye” prensiplerini de Risâle-i Nur’da ortaya koymuştur.

Böylece ümmetin istikbale ait çıkış reçetesini hem itikâdî, hem îmânî, hem İslâmî, hem de içtimâî ve siyâsî olarak Kur’ân ve sünnetten ilhâmen tefsir etmiştir. Böyle bir reçeteyi tatbik etmemek kâr-ı akıl değildir. Ümmete bedeller ödetmektir. Ancak Risâle-i Nur’da her meseleyi kendi konumu ve durumu çerçevesinde değerlendirmek gerekir.

Risâle-i Nur’dan şu mühim noktayı nazar-ı dikkatten kaçırmamak gerekir. “İmâna nispeten, ancak onuncu derecede bulunan siyâset-i İslâmiye”yi ¹⁷ kendi makamında ve konumunda değerlendirmek lâzımdır. Çünkü Risâle-i Nur’da yer alan her mesele kendi makamında bir riyasete sahiptir. Bu sırdan dolayı “Risâletü’n-Nur’un kitapları birbirine tercih edilmez. Her birinin, kendi makamında riyaseti var ve bu zamanı tenvir eden bir mu’cize-i mânevîye-i Kur’âniyedir.”¹⁸ Öyleyse Risâle-i Nur’da yerini ve izahını alan “siyâset-i âliye-i İslâmiye” de kendi makamında ehemmiyetlidir. Bundan dolayıdır ki Sözlere’in kendi makamındaki riyaseti ile Münâzarât’ın kendi makamındaki riyasetini karıştırmamak gerekir. Çünkü Münâzarât “Siyâset tabiblerine, teşhis-i illete dâir hizmet ile muvazzaftır.”¹⁹ Bundan dolayıdır ki Risâle-i Nur’da hayat-ı içtimâiye-i ümmete dair hizmet olan İslâm’ın yüksek siyâsetinin prensipleri de vaaz edilmiştir. Bediüzzaman Hazretleri “Neden en ulvî hakaik-i diniyeye beraber bazı mesâil-i siyâsiyeyi de kitaplarında derc ediyorsun.” sualine karşı “Çocuğa ilâcı içirmek için bir şekerleme gösterilir. Tâ ki o da ağzını açar, ilâcı o vasıta ile içirir. Efkâr-ı amme de siyâset için ağzını açmış, ben de tiryakî içirmek için siyâseti de zikrettim.”²⁰ cevabını vermiştir. Bu muknî cevap Risâle-i Nur’da izahını ve yerini alan siyasetteki muktesit meslek olarak tarif edilen “siyâset-i âliye-i İslâmiye”dir. Bediüzzaman Hazretleri müceddid-i ahirzaman olarak İslâm’ın yüksek siyasetinin tecdidini de yapmıştır. Ümmete içtimâî ve siyâsî noktada da çıkış reçetesini eczane-i Kur’âniyeden ortaya koymuştur. Bu Kur’ânî reçeteye ümmet-i Muhammedi’yenin (asm) şiddetle ihtiyacı vardır.

Ancak şu noktayı da unutmamak gerekir. Hâdisât-ı âleme sadece siyâset nazarıyla bakılmamalıdır. Nur-u îmânın

dikkatiyle bakılmalıdır ki aldanılmasın. Üstadın Eski Said devresinde yaşadığı şu hadise buna kuvvetli bir delildir. “Eski Saîd bir hiss-i kablelvuku ile, iki acip hâdiseyi hissetmiş, fakat rüya-i sâdika gibi tabire muhtaçmış. Nasıl bir kırmızı perde ile beyaz veya siyah bir şeye bakılırsa, kırmızı görünür; o da siyâset-i İslâmiye perdesiyle o hakîkate bakmış. Hakîkatin sureti bir derece şeklini değiştirmiş.”²¹ Çünkü “siyâset perdesi başka renk verebilir.”²² Böylece siyaset cazibesi insanı aldatılabilir ve en önemlisi de siyaset ihlâsı kırar. Öyleyse hakîkatin suretinin değişmemesi için Risâle-i Nur’da bahsedilen kâinatın en büyük mesele, vazife ve hizmet olan hakaik-i îmâniye prensipleriyle hadiselerle bakılması hakîkatine yapışmak lâzımdır. Yani siyâset-i İslâmiyeyi de hakaik-i îmâniye ve Kur’âniyeye vesile yapmak mânâsında deruhte edilecek bir vazife olarak görmek icab eder. Yoksa “bir kısım dindâr ehl-i siyâsetin, dini siyâset-i İslâmiyeye alet etmeye çalışmaları”²³ gibi bir cinayet işlenmiş olur. Halbuki dini siyâsete “alet yapmak, İslâmiyetin kıymetini tenzil etmektir, büyük bir cinayettir.”²⁴

Bediüzzaman Hazretleri, 1911 senesinde Şam’da allâmelere ve on bin kişilik bir cemâate Şam Emevi Camii’nde, siyâset-i İslâmiye noktasında en keskin ve isabetli görüş ve teşhislerini bir hutbe ile irad etmiştir. Hem “Eski Saîd siyâsetle, içtimâiyat-ı İslâmiye ile ziyade alâkadardır.”²⁵ “Eski Saîd, Nur’un parlak hasiyetinden gelen kuvvetli ümit ve tam teselli ile siyâseti İslâmiyete alet yaparak”²⁶ çalışmıştır. “Fakat, sakın zannetmeyiniz ki; O, dini siyâsete alet veya vesile yapmak mesleğinde gitmiş. Hâşâ! Belki, O bütün kuvvetiyle siyâseti dine alet ediyormuş. Ve derdi ki: “dinin bir hakîkatini bin siyâsete tercih ederim.”²⁷ Yine Hutbe-i Şamiye eserinde talebelerinin “Âlem-i İslâm’daki siyâset-i İslâmiyeye dair Üstadımızdan bir ders almak isterdik”²⁸ dediği görülmektedir. Böylece siyâset-i İslâmiyeye dair ders vazifesini Hutbe-i Şamiye eserinin yaptığı şöyle beyan edilir. “Hâlbuki, (Üstad) otuz beş seneden beri siyâseti terk ettiğinden, Eski Saîd’in siyâset-i İslâmiyeye temas eden bu Hutbe-i Şamiye tercümesi, Eski Saîd hesabına bir derstir.”²⁹ şeklinde ifade edilir. Böylece Eski Saîd Eserleri hem “Siyâset tabiblerine, teşhis-i illete dâir hizmet ile muvazzaf”³⁰, hem de “siyâset-i İslâmiyeye temas eden”³¹ dersler olduğu anlaşılmış olur. Zaten Fihrist Risalesi’nde siyaset âlemindeki vazife için “Siyaset âlemindeki safhayı mukaddeme-i meşrûtiyette İstanbul’a bir talebesinin gelmesiyle harb-i umûmînin nihayetine kadar olan devrede aynen görüyoruz.”³² denilmektedir. Bu zaman dilimi Bediüzzaman Hazretleri’nin 1907’de İstanbul’a gidip 1920 yıllarına kadar geçen süre olan Eski Said devresine tekabül etmektedir. Demek ki Eski Said, siyaset âlemindeki vazife olan “İslâm’ın hayat-ı içtimâiyesiyle” de münasebattârdır.

Netice olarak; Âlem-i İslâm’ın, Risâle-i Nur’da tesbit edilen siyâset-i âliye-i İslâmiye noktasında ihmal ettiği vazifenin bedeli “düşmana milyonlarla İslâm’ı, İslâm aleyhinde istihdama zemin ihzar etti”ği³³ hakîkati çok acı bir şekilde müşahade ediliyor. Bu ihmaldendir ki, “İslâmlar, sırf siyâset-i ecanip altındadırlar.”³⁴ Çare tekrâr Risale-i Nur’daki Kur’ânî prensiplere sarılmak ve hayata şamil olan hakikatleri tatbikata sokmaktır.

Dipnotlar :

- 1- Emirdağ Lâhikası-I, 2013, s. 45; Lem’alar, 2013, s. 540.
- 2- Emirdağ Lâhikası-I, 2013, s. 45.
- 3- Kastamonu Lâhikası, 2013, s. 267.
- 4- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 698.
- 5- Şuâlar, 2013, s. 932.
- 6- Mektubat, 2013, s. 538.
- 7- Tarihçe-i Hayat, 2013, s. 932.
- 8- Şuâlar, 2013, s. 626.
- 9- Emirdağ Lâhikası-II, 2013, s. 814.
- 10- Barla Lâhikası, 2013, s. 589.
- 11- Barla Lâhikası, 2013, s. 589.
- 12- Kastamonu Lâhikası, 2013, s. 97.
- 13- Mektubat, 2013, s. 725.
- 14- Barla Lâhikası, 2013, s. 589.
- 15- Barla Lâhikası, 2013, s. 590.
- 16- Barla Lâhikası, 2013, s. 589.
- 17- Kastamonu Lâhikası, 2013, s. 273.
- 18- Kastamonu Lâhikası, 2013, s. 25.

- 19- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 207.
- 20- Tarihçe-i Hayat'ın Zeyli, Abdurrahman Nursî; Badıllı, Abdülkadir, Bediüzzaman Saîdî Nursî, Cilt: 1. Timaş Yay. İst. 1990, s. 358.
- 21- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 303.
- 22- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 227.
- 23- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 345.
- 24- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 345.
- 25- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 344.
- 26- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 244.
- 27- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 244.
- 28- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 369.
- 29- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 369.
- 30- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 207.
- 31- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Hutbe-i Şamiye), 2013, s. 369.
- 32- Fihrist Risalesi, 2011, s. 246 (Envar Neşriyat).
- 33- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 501.
- 34- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 234.